ಬಡವರನ್ನು ಲಿಸ್ಟ್ ಗೆ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲಾ, ಈ ಮಾರ್ಕೆಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ ರೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಡವರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಹಾಗಿಲ್ಲಾ, ಇವರು ಈ ಲಿಸ್ಟ್ ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ನೀವು ನಮ್ಮನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ತರಹ ಅರ್ಜಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯೋಚಿಸಿ ಯಾರು ನಿಜವಾದ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಇದ್ದಾರೆ ಅಂಥಾವರಿಗೇನೇ ಇದು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.— ಮಾನ್ಯ ರೆಗ್ಶುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರೈಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಿನ್ನಿಮಿಲ್ ನಹಿಂದುಗಡೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಜಾಗವನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಏನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರು (ನಿಯಂತ್ರಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಶಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).— ಸ್ವಾಮಿ. ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕಾಯಿಪಲ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲೇಟ್ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ ಎನ್ನೌವುದನ್ನು ವರ್ಣನ್ನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮೆಗೆ ಹೇಳ ಬೇಕಾದರೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ೧೯೫೮ರಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ವುತ್ತು ಕಾಯಿಪಲ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ರೆಗ್ಯುಲೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೊಡ ಆ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ, ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಜನರು ಆಸ್ಥೆ ವಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲಾ ಅದು ಹಿಂದೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಅಲ್ಲೂ ಒಂದು ರೆಗು, ಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿ ನ<mark>ಲ್ಲೂ ಸಹ[್]ಇರುವುದರಿ</mark>ಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವಂಥಾ ವಿಷಯ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವುನಗಂಡು ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕಾಯಿಪಲ್ಯಗಳನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಅನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಒಂದು ವರ್ಗಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಬಿನ್ನಿ ಮಿಲ್ ನ ಹತ್ತಿರ ೭ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಎ ಪಿ ಎಂ ಸಿ ಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಒಂದು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಪೂನಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಮಾರ್ಕೆಸ್ ಯಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟ್ ನವರು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಅರ್ಕಿಟೆಕ್ಟ್ಸನ್ನೂ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಆಗುವವರೆಗೂ ಇದ್ದಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ, ಕಾಯಪಲ್ಯಗಳ ಮಾರಾಟ ವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜೇಂದ್ರ ಮಾನಿಕಿಟ್ ಪಗ್ಗೆರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಾರ್ಮಿಟಿ ಮಾರಾಟಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜೇಂದ್ರ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಪಗ್ಗೆರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎಂದಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಯಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಪಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೇ ನಡೆಯಲಿ ನಂತರ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್ ಆದಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಪೋರೇಜ್, ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಯಾರ್ಡ್ ಗೂ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗವಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

೧-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

Matters under rule 312

(i) re: Admission of childrens to Nursery, Primary and High schools and collection of heavy donation in Bangalore city.

†್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾವುಣ್ಣ (ಬಸವನ ಗುಡಿ) —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸುಮಾರು ೧೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಪ್ರೃವೇಟ್ ಶಾಲೆಗಳ ಉಪಾಧ್ಯಯರುಗಳಿಗೂ ಸಹ ಚೆಕ್ ಮುಖಾಂತರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳು ದೊರೆಯುತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ ತೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಹ ಯೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಫರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಈಗ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ನತದ್ದ ಡೊನೇಷನ್ ಮತ್ತು ಫೀಜನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹ

ಕಳೆದ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ ಇದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಒಂದು ವಿುತಿಯನ್ನು ಇಡಬೇಕು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಸಹ ಏನೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ವಿದ್ಯಾಮೆಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೂ ಸಹ ಯಾವ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಇರುವುದು ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಈಗ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅನೇಕ ಶಾಲೆಗಳವರು ಡೊನೇಷನ್, ಫೀಜು ಇತ್ತಾದಿಗಳನ್ನು ಜನರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಿಾಡಿಯಂ ಸ್ಕೂಲುಗಳವರು ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಫೀಜನ್ನು ವಸ್ತೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಡ್ಡಿಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾದರೆ ಇವರು ಸಾವಿರ ದಿಂದ ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಡೊನೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮೊದಲು ಈ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಸ್ಕೂಲಿನಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗು ವಾಗ ಹಣವನ್ನು ವಾಪರ್ಸಕೊಡತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೋಲಿ ಕ್ರಿಸ್ಟ್ ಸ್ಕೂಲಾ ಎಂದು ಇದೆ, ಇಂಥ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಇವರು ಮೈನಾರಟಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಎಂದು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳು ಅಡ್ಮಿಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮಕ್ಕಳ ತೆಂದೆ ತಾಯಿಗೆಳನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸ್ಕ್ರೂಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ೩೦-೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಫೀಜನ್ನು ನಿಗಧಿಮಾಡಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮಗಳು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಕುಮಾರ್ ಸ್ಕೂಲ್ನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ನಾನು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದುವ ಮಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಫೀಜನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೋ ಅಷ್ಟೆ ಫೀಜನ್ನು ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗಳು ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಒದುವವಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್-ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ರಿಜಿಸ್ಟೇಷನ್ ಮಾಡಿಸ ಬೇಕು. ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಟೆಸ್ಟನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇದಾದಮೇಲೆ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಇಂಟರ್ವ್ಯೂ ಆದಮೇಲೆ ಅನೌನ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು, ವೆಂಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು ಆದರೆ ಈ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಷನ್ ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣ, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠಪ್ರಪಚನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವೇ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಖಾಸಗೀ ಶಾಲೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸದೆ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಶೋಷಣೆ ನಿಲುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠಪ್ರವಚನದ ಗುಣವುಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅತಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಾನಾದರೂ ಸುಮಾರು ೧೦ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿಡೆಂಟ್ ಆಗಿಯೋ ವೈಸ್ ಪ್ರಸಿಡೆಂಡ್ ಆಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯನಾಗಿಯೋ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸು ತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನ್ಯಾಷನೆಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಷನೆಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಇದರ ಮೇಲೆಯೊ ಅನೇಕ ದೂರುಗಳು ಇರಬಹುದು ಇಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನೆಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನಿಂದ ಯಾರು ಬರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಅಟೋಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಆಗಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸೀಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಷೆಡೂಲ್ಡ್ ಕ್ಮಾಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೖಬ್ಸ್ ಮಿಾಸಲಾಗಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕ ಹತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಮೆಂಟ್ ನವೆರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಶಾಲೆಯ ಹಿತೈಷಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಿಯಮವನ್ನು ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕವಿಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಾಠಪ್ರವಚನೆ ಗಳನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರತಕ್ಕ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರನ್ನು ತಾವು ತಹಬಂದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದೇವೇಗೌಡರ ಕಮಿಟಿಯುವರು ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಾವು ಗಮನೆದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಂದೆತಾಯಿಗಳನ್ನು ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ೧೫೦ ಕೋಟ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಹಣ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನು ವುದನ್ನು ನೋಡದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಶೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಕಮಿಟಿ ಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಪ್ರತಿನಿದಿಗಳು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಮತ್ತು ಆ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಂ ಎಲ್ ಎ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್ಸ್ಗಗಳನ್ನು, ಸರ್ಕಾರದವರು ೨ ಅಥವಾ ೩ ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶಾವುಣ್ಣ ನವರು ಬಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವುಗಳು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಮಾನ್ಯಮುಖ್ಯಮಾಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಮೆಮೊರ್ರಾಂಡನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ ವು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶಾಸಕರು, ಮತ್ತು ಪೋಷಕರು ಅಡ್ಡಿಷನ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನರಕಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗೀ ಶಾಲೆಗಳವರು , ಅದರಲ್ಲಿಯೆ ಕ್ಲೂನಿ ಕಾನ್ ವೆಂಟ್ಸ್, ಸೈಲ್ಲಾ ಮೆರೀಸ್ ಇಂಥ ಕಾನ್ವಾಂಟಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮಾತನ್ನೂ ಸಹ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಯಾರಿಗೂ ಕೇರ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಾತಿಗಂತೂ ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕಾಸಿನ ಬೆಲೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಆದರೆ ಈ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶಾವಾಣ್ಣ ನವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಲಹೆ, ಒಂದು ಕವಿುಟಿಯನ್ನು, ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಟರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿದಿಯಾಗಿಡುವುದು, ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಎರಡನೆಯುದಾಗಿ, ಖಾಸಗಿ ಸ್ನೂಲುಗಳವರು ಕೆಲವರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಮಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ತಮೆಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಥ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಕಂಡೀಷನ್ಸ್ ನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಶಾಲೆಗಳವರು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮೊದಲು ಸೀಟು ಕೊಟ್ಟು ನಂತರ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಂಡೀಷನ್ಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿದರೆ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹತೋಟಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇಂಥ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಕೂಲಿಯವರಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಸರಿಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ರಜದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಪೋಷಕೆ ರಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ ೩೦ ರಿಂದ ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಫೀಜನ್ನು ಎಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸೆಂಬಳ ಕೊಡದೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವುನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವವರು ಬಹಳ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಎರ್ರಿಂಗ್ ಸ್ಕ್ರೂಲಂಗಳವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೆಕಗ್ನಿಷನ್ ಕೊಡುವಾಗ ಕಂಡೀಷನ್ಸ್ ಹಾಕಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೂ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾವು ಬೇಕಾದರೆ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹರಿಜನರು ಇದ್ದಾರೆನ್ನು ವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥವರಿಗೂ ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಏನಾದರೂ ಿಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Matters under rule 312

(ii) re: Admission of childrens in private schools and colleges in Bangalore City

†ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್ (ರಾಜಾಜಿನಗರ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈಗ ಹೊರಗಡೆ ಏನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ ಈಗ ನರ್ಸರಿ ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದಿವೆ. ನಂತರ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಮತ್ತು ಹೈಸ್ಕೂಲು ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಏನು